

**Kultuuriministri määruse „Kultuuriministri 26. novembri 2014. a määruse nr 9
„Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded
spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale
ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord“
muutmine“ eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

Kultuuriministri 26. novembri 2014. a määruses nr 9 „Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord“ (edaspidi *määrus*) tehakse hulk muudatusi, lähtudes meetme kohta koostatud analüüsist ja Spordikoolituse ja -Teabe SA ettepanekutest.

Treenerite tööjõukulu toetusmeetmest on selle üheteist toimimisaasta jooksul kujunenud Eesti spordi üks tugisambaid, mis tagab täiskohaga töötavatele treeneritele sotsiaalgarantiid ning nende tööandjale lississetuleku noorte ja laste sportimis- ja liikumistegevuste pakkumisel, aidates hoida teenusehinnad madalad ning andes treenitavatele ja nende lähedastele kindlustunde, et treeneril on oma tööks sobivad oskused, teadmised ja hoiakud. Spordivaldkonnas 2024. aastal tehtud küsitlusest nähtub, et spordiorganisatsioonid on selle meetmega rahul.

Vastavalt spordivaldkonna esindajate ettepanekutele tehti 2024. aastal määruses hulk muudatusi, kuid toona ei olnud võimalik rakendada Eesti Paralümpiakomitee (edaspidi *EPK*) ettepanekut, mille kohaselt arvestataks puudega laps või noor treeningrühma kahekordse koefitsiendiga. Selleks puudus õiguslik alus, kuivõrd terviseandmete, s.t. puude andmete töötlemiseks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (edaspidi *isikuandmete kaitse üldmäärus*) artikli 9 kohaselt vajalik seadusest tulenev selgesõnaline alus. 20. juulil 2025. a jõustunud spordiseaduse muudatusega lisandus spordiseaduse (edaspidi *SpS*) § 9 lõikesse 5 punkt 3, mille kohaselt võib treeneri tööjõukulu toetuse andmise menetlemiseks töödelda muude isikuandmete hulgas ka „toetust taotlevas spordialaliidus, spordiklubis või spordikoolis treeniva lapse või noore puude andme(i)d“. Õiguslik alus on seega seadusega jõustunud alates 20.07.2025. a ning sellega seondult on nüüd võimalik ka määrust vajalikus määras täiendada ning uut korda alates 2026. aastast väljamakstavate toetuste puhul rakendada.

Lisaks on toetusmeetme rakendaja, Spordikoolituse ja -teabe SA (edaspidi *SKTSA*), teinud mitmeid ettepanekuid määruse muutmiseks, tuginedes meetme rakendamisel ilmnunud kitsaskohtadele. Eelnõuga viiakse määrusesse sisse ka nende ettepanekute põhjal tehtud muudatused. Muudetakse ka laskesuusatamise treeningrühmade laste ja noorte vanuste alampiire määruse teises lisas. Samuti muudetakse seoses EPK ettepanekuga määruse kolmandat lisa, mis kehtestab nimekirja andmetest, mis tuleb treeneri tööjõukulude toetuse taotlemisel esitada.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kultuuriministeeriumi spordiosakonna nõunik Kaarel Nestor (kaarel.nestor@kul.ee, 628 2260) ning õigus- ja haldusosakonna jurist Mari Kõrtsini (mari.kortsini@kul.ee, 628 2254).

Eelnõuga muudetakse määruse redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 25.10.2024, 5.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu punktiga 1 lisandub määruse §-i 5 lõige 1², mille kohaselt peab treener olema läbinud kutseandja kinnitatud erivajadustega isikute juhendamise õppekava alusel puuetega inimeste spordi ja liikumisharrastuse täiendõppe koolituse, kui tema treeningrühma suuruse arvutamisel kasutatakse eelnõuga lisanduvat § 6 lõikes 1² toodud koefitsienti. See muudatus aitab tagada, et treeneril, kes treenib puudega lapsi või noori, on selleks vajalikud teadmised, oskused ja hoiakud.

Eelnõu punktiga 2 lisandub määruse §-i 6 lõige 1², mille kohaselt arvestatakse laps või noor, kellel on tuvastatud puue, treeningrühma kahekordse koefitsiendiga. Treeningrühma kuuluv puudega noor või laps võib olenevalt vajada suuremat treeneri tähelepanu, mistõttu peaks tema puhul rakendama ka vastavat koefitsienti. Koefitsiendi rakendamine tähendab seda, et kui treeningrühmas treenib puudega laps või noor, peab treeningrühma suurus olema toetuse saamiseks tema võrra väiksem. Kuigi iga puudega laps või noor ei vaja olenevalt spordialast ja puude astmest treeneri suuremat tähelepanu, tuleb võtta arvesse nii määruse rakendaja töökoormust kui ka taotleja halduskoormust ning seega ei ole eelnõu kehtestamise ajal otstarbekas luua keerulisemat süsteemi puudega lapse või noore treeningrühma arvestamiseks.

Koefitsiendi kasutamiseks peab treeningrühma treeniv treener vastama määruse § 5 lõikes 1² toodud tingimustele.

Eelnõu punktiga 3 muudetakse paragrahvi 6 lõike 2 sõnastust. Kehtiva määrusega on sätestatud, et ettevalmistavas astmes ei tohi ühe treeningkorra pikkus ületada kahte akadeemilist tundi. Eelnõuga muudetakse regulatsiooni selliselt, et treeningkord võib olla küll pikem, kuid toetust makstakse siiski vaid maksimaalselt kahe akadeemilise tunni eest.

Kuna ettevalmistavas astmes antakse toetust ka treeningrühmadele, kus treenivad 5-10 aastased lapsed, siis arvestades nende vanust ei tohiks nende treeningkorra pikkus olla ettevalmistavas astmes liiga suur. Samas kui lapsevanemad ja treener on leidnud, et see on siiski vajalik, siis on neil edaspidi võimalik pikemat treeningkorda rakendada, arvestades seejuures täieneva omakuluga.

Eelnõu punktiga 4 muudetakse paragrahvi 6 lõike 6 sõnastust ning sätestatakse, et treeningrühmas treenimine peab toimuma mitte üksnes elektroonilisse keskkonda esitatud nimekirjade, vaid ka sinna lisatud tunniplaanide alusel. Kuigi määruse § 4 lg 4 viitab, et treeningrühmad peavad tegutsema vastavalt tunniplaanile, siis tuleb vastav nõue lisada ka treeningrühma nõudeid käsitlevasse sättesse. Antud muudatus aitab tagada efektiivsema kontrolli, et toetust kasutatakse vastavalt taotlusele. Kui treeningrühma ei ole vastavalt esitatud tunniplaanile kohal, ei ole võimalik kontrollida ka treeneri või treeningrühma vastavust meetmes esitatud nõuetele.

Eelnõu punktiga 5 muudetakse paragrahvi 7 lõigete 1² ja 1³ sõnastust.

Lõikes 1² sätestatakse, et toetuse andja võib kasutada kuni 1% ettenähtud vahenditest määruse § 16 lõike 2 punkti 2 kohase järelevalve teostamisega ja muude haldusülesande täitmisega kaasnevate kulude katmiseks. Laiendatakse nimetatud summa kasutamise otstarvet ning lisaks järelevalve teostamisega seonduvatele kuludele võib edaspidi nimetatud summat kasutada ka teiste haldusülesande teostamisega seotud kulude katmiseks. Toetuse andjal on ka mitmeid teisi kulusid, mis kaasnevad toetusmeetme menetlemisega, nt e-keskkonna töös hoidmine, mis ei ole otseselt seotud järelevalve teostamisega. Seoses nimetatud summa kasutamise otstarbe laienemisega suurendatakse ka vahendite suurust 0,5%-lt 1 %-ni.

Lõikes 1³ suurendatakse treeningtundide summat, mis on vajalik kokku saada selleks, et määruse alusel eraldavata toetuse ulatus oleks kuni 50% treenerite tööjõukuludest. Muudatusega suureneb summa 1 350 000-lt 1 400 000-ni. Kuna taotluses esitatavate treeningtundide arv on pidevas tõus, siis tuleb nimetatud arvu vastavalt saadaval olevatele vahenditele kohandada.

Eelnõu punktiga 6 muudetakse paragrahvi 7 lõike 3 sõnastust, jättes välja kohustuse avaldada samas lõikes toodud teave Kultuuriministeeriumi kodulehel.

11 aasta jooksul on olukord meetme rakendamisel muutunud ning puudub vajadus toetuse piirsumma avaldamiseks Kultuuriministeeriumi kodulehel, kuna toetuse saajad kasutavad selle meetme osas informatsiooni saamiseks toetuse andja ehk SKTSA infokanaleid.

Eelnõu punktiga 7 täiendatakse paragrahvi 10 lõiget 2 punktiga 4. Uue punkti kohaselt on taotluses esitatud andmete kontrollimiseks ja võrdlemiseks toetuse andjal õigus kontrollida sotsiaalkaitse infosüsteemi andmete alusel kehtiva puude olemasolu.

Muudatus on seotud eelnõu punktiga 2 lisandunud koefitsiendi rakendamisega, mille jaoks on vajalik tuvastada treeniva lapse või noore kehtiva puude olemasolu. Selleks esitab taotleja toetuse taotluses andmed selle kohta, millistel treeningrühma kuuluvatel lastel ja noortel on kehtiv puue. Toetuse andja teeb vastavate laste ja noorte kohta päringu sotsiaalkaitse infosüsteemi, et taotluses esitatud andmete õigsus üle kontrollida. Päringu vastusena edastatakse sotsiaalkaitse infosüsteemist x-tee andmevahetuse kaudu puude olemasolu fakti andmed jah/ei vastuse kujul ja seda sotsiaalkaitse infosüsteemi päringu tegemise kuupäeva seisuga.

Sotsiaalkindlustusametiga sõlmitakse andmevahetuse tarbeks sotsiaalkaitseministri 05.03.2019 määruse nr 12 „Sotsiaalkaitse infosüsteemi põhimäärus“ § 19 lõike 2 kohane andmevahetusleping (andmevahetuskokkuleppe).

Eelnõu punktiga 8 tunnistatakse kehtetuks paragrahvi 16 lõike 2 punkt 3, mis sätestab, et toetuse andja jälgib treenerite töötasudeks suunatud sihtotstarbeliste summade kajastumist Eesti spordiregistrile esitatavate tegevus- ja finantsandmete alusel.

11 aasta jooksul on olukord meetme rakendamisel muutunud ning toetuse andjal puudub vajadus antud andmeid sellisel meetodil jälgida.

Eelnõu punktiga 9 parandatakse paragrahvi 17 lõikes 7 senini kehtinud ebatäpne viide määruse §-le 13. Täiendava tähtaja andmine on reguleeritud § 13 lõikes 8, mitte § 13 lõikes 7.

Eelnõu punktiga 10 lisatakse paragrahvi 17 lõige 11, mis võimaldab toetuse andjal tagasi küsida spordialaliidule, spordiklubide või spordikoolile määratud toetus, kui saadud toetust on kasutatud enamate puhkuspäevade või haigushüvitise maksmiseks, kui seda võimaldab määruse paragrahv 3 lõige 7. Seni puudus otsene alus antud juhtudel toetust tagasi küsida.

Eelnõu punktiga 11 kehtestatakse määruse lisale 2 uus tekst. Muudetakse laskesuusatamise ettevalmistava ja treeningastme treeningrühmade laste ja noorte vanuste alampiire, viies need ettevalmistavas astmes 8ndalt eluaastalt 6-le ja treeningastmes 12ndalt eluaastalt 10-le. Samasugune vanuste alampiir kehtib ka murdmaasuusatamise puhul. Muudatus tehakse Eesti Laskesuusatamise Föderatsiooni sellekohase ettepaneku alusel. Tänapäevane treeningpraktika näitab, et laskmisoskusi on võimalik ohutult ja metoodiliselt arendada juba varases eas, kasutades õhkrelvi kui treeningvahendit. See võimaldab luua turvalise ja mängulise keskkonna, kus lapsed saavad suusatamise kõrval järk-järgult õppida ka laskmise põhitõdesid.

Praegused vanusepiirid on jäigad ega võimalda treeningrühmade moodustamist murdmaasuusatamisega sarnases süsteemis. Selle tulemusena jäävad nooremad sportlased sageli laskesuusatamise klubide tööprotsessist välja ning treeneritel on keerulisem tagada järjepidev üleminek murdmaa- ja laskesuusatamise vahel.

2026. aastaks on kavandatud kogu lisa 2 ülevaatamine.

Eelnõu punktiga 12 kehtestatakse määruse lisale 3 uus tekst.

Lisasse 3 lisatakse punkt 2.5, mille alusel kontrollitakse treeneri isikukoodi alusel Eesti Spordiregistrist, kas treeneril on läbitud erivajadustega isikute juhendamise õppekava alusel läbiviidud spordiala täiendõppe koolitus. See on eelnõu punktiga 1 lisandunud tingimus, et treeningrühma kuuluv puudega laps või noor läheks treeningrühma suuruse arvestamisel arvesse kahekordse koefitsiendiga. Samuti lisatakse lisasse punkt 4.4., mille kohaselt märgitakse toetuse taotluses, et treeningrühma kuuluval õpilasel on kehtiv puue. Selle märke alusel teeb toetuse andja spordiseaduse § 9¹ lõike 5 punkti 3 ja määruse § 10 lõike 2 punkti 4 alusel päringu sotsiaalkaitse infosüsteemi kontrollimaks esitatud andmete õigsust.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Puudega laste ja noorte andmete töötlemine ning sellega seonduvad määruse muudatused on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega (isikuandmete kaitse üldmäärusega).

4. Määruse mõjud

Paraspordialade rühmade lisamine ning puudega laste ja noorte osas koefitsiendi kehtestamine suurendab nende liikumisaktiivsust ning aitab neid paremini ühiskonda lõimida ja treeningrühmadesse arvata.

Taotlejate halduskoormus suureneb – edaspidi peab taotleja esitama taotluses teabe selle kohta, millistel treeningrühmas treenivatel lastel ja noortel on kehtiv puue. Samas on selle teabe esitamine taotleja jaoks kasulik, sest selle alusel on võimalik treeningrühmale toetuse saamiseks kohaldada soodsamaid tingimusi.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega kaasneb kohustus EPK-le töötada välja koolitus erivajadustega laste ja noorte treenimiseks, kuid selle koolituse loomine on plaanis juba varasemast ning vahendid selleks on samuti olemas.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras ehk haldusmenetluse seaduse § 93 lõike 2 kohaselt kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu koostööstamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati koostööstamiseks Rahandusministeeriumile ja Justiits- ja Digiministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Spordikoolituse ja -Teabe SA-le, Sotsiaalkindlustusametile, Eesti Olümpiaakomiteele ning Eesti Paralümpiaakomiteele. Esitatud märkustega arvestamise või mitteamvestamise tabel on lisatud seletuskirjale.